

Aalborg Kommune

Nye Vejanlæg i Aalborg Syd, VVM/MV
- Vejforbindelse E45-Hobrovej syd for Dall Villaby

Teknisk notat

COWI A/S

Cimbrergaarden
Thulebakken 34
9000 Aalborg

Telefon 99 36 77 00

Telefax 99 36 77 01

www.cowi.dk

Indholdsfortegnelse

1	Baggrund	1
2	Forslaget	1
3	Lovgivningsmæssige og planmæssige forhold	2
3.1	Områder omfattet af naturbeskyttelsesloven	2
3.2	Områder omfattet af museumsloven	3
3.3	Regionplan	4
4	Trafikale konsekvenser	4
4.1	Trafikkens fordeling på vejnettet	4
4.2	Konsekvenser for vejenes udformning	5
4.3	Virkninger for sti trafik	5
4.4	Trafikal vurdering	5
5	Natur	6
5.1	Flora og fauna	6
5.2	Bilag IV-arter	9
5.3	Vejanlæggets naturmæssige virkninger	10
5.4	Sammenfattende naturmæssig vurdering	11
6	Samlet vurdering	11

1 Baggrund

I forbindelse med den forudgående offentlighedsfase er der fremkommet forslag om - som et alternativ til Ny Dallvej - at etablere vejforbindelsen mellem E45 og Hobrovej ved City Syd med en linjeføring syd om Dall Villaby. Nærværende notat beskriver de vurderinger der er lagt til grund for behandlingen af forslaget.

2 Forslaget

Det indkomne forslag indeholder en fordelingsring over eller under E45 på strækningen mellem Dall Villaby og Dall. Fra denne føres en landevejsforbindelse på tværs i terræn fra fordelingsringen til Hobrovej syd for City Syd.

Dokumentnr. P-69226-A-05
Version 0
Udgivelsesdato 30. marts 2009

Udarbejdet OWJ/JFRA
Kontrolleret KSC
Godkendt OWJ

Figur 1: Principiel linjeføring af indføring syd for Dall Villaby

Det etableres broer ved krydsningen af Østerå og jernbanen.

Broen hvor Dallvej føres over motorvejen skal udskiftes, således at den kan spænde over det udvidede vejprofil. Det vil også være nødvendigt at forlænge stibroen ved Dall, hvis denne skal bibeholdes.

Figur 2: Vue fra stibroen ved Dall i nordlig retning mod Dall Villaby

Der lægges i forslaget op til, at vejen i anlægges i landevejsstandard med mulighed for eventuel senere udbygning til motorvejsstandard.

3 Lovgivningsmæssige og planmæssige forhold

3.1 Områder omfattet af naturbeskyttelsesloven

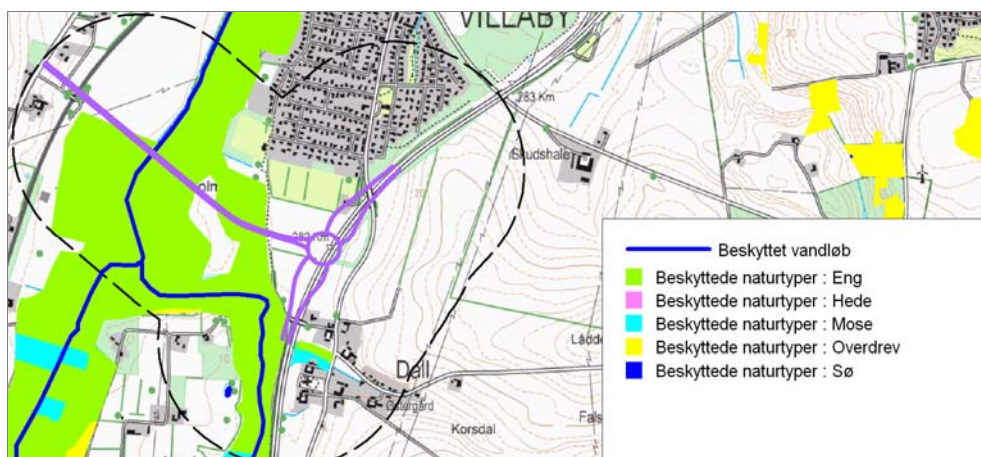
En række områder er beskyttet imod tilstandsændringer efter Naturbeskyttelsesloven (LBK nr. 749 af 21/06/2007). Byrådet kan dispensere fra bestemmelserne i §16, mens der kun må gives dispensation fra §3 og §18 i særlige tilfælde.

Beskyttede naturtyper (§3)

Alle heder, moser, strandenge, ferske enge og overdrev med et samlet areal over 2.500m², alle vandløb, som er udpeget i regionplanen samt søer over 100m² er beskyttet mod ændringer i tilstanden, f.eks. i form af bebyggelse, opdyrkning, anlæg, tilplantning, dræning og opfyldning.

Det foreslåede vejprojekt berører et større område med §3 eng langs Østeråen samt tilløb. Dertil er et lille område med §3 eng og mose lige nord for kirken i Dall. §3 lokaliteterne er alle blevet undersøgt for flora og fauna og er beskrevet i afsnittet om natur.

Figur 3: Beskyttet natur ved den foreslåede linjeføring

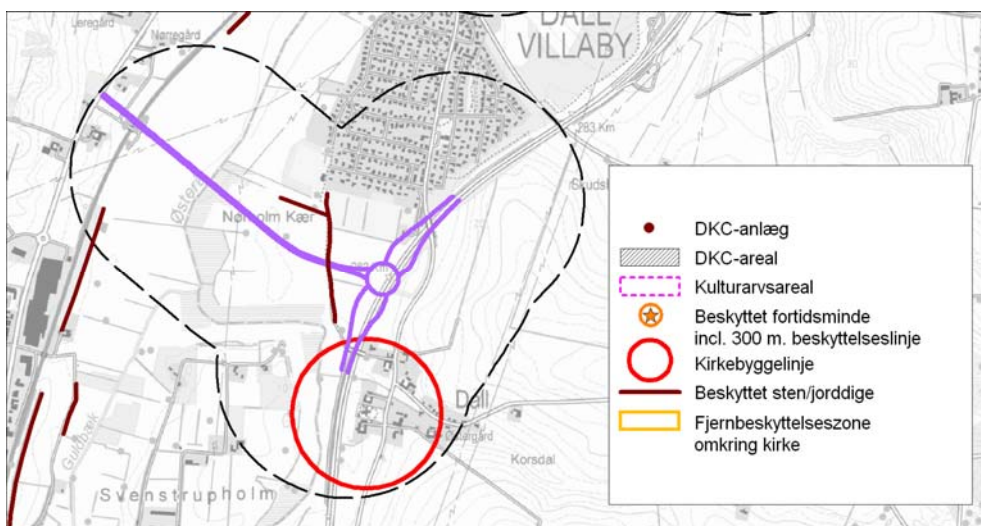

3.2 Områder omfattet af museumsloven

Beskyttede sten- og jorddiger (§29a)

Ifølge museumsloven (LBK nr.1505 af 14/12/2006) må der ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger. Kommunen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelsen.

Figur 4: Beskyttede kultur og fortidsminder ved den foreslåede linjeføring

Inden for undersøgelseskorrideren for det foreslåede projekt findes 2 sten- eller jorddiger, hvoraf det ene kun ligger delvist inden for.

3.3 Regionplan

- Arealreservationer** Der er i region- og kommuneplan foretaget arealreservation i Østerådal til en Vestforbindelse. Reservationen dækker et 200m bredt bånd, der forløber fra E45 syd for Dall til Hobrovej syd for City Syd.
- For den vestlige del af denne strækning er reservationen sammenfaldende med den foreslåede linjeføring for en ny vejforbindelse, mens der for den østlige del er tale om arealer, der ligger udenfor den nuværende arealreservation.
- Naturområder og mulige naturområder** Naturområder og mulige naturområder skal så vidt muligt ikke inddrages til formål, der kan forringe naturindholdet. I området skal levesteder for vilde dyr og planter bevares og om muligt forbedres. Østerådal er udpeget som naturområde, og denne udpegnings berøres af forslaget.
- Spredningskorridorer og spærringer** Spredningskorridorerne skal normalt søges friholdt for byudvikling og tekniske anlæg. Hvor anlæg af nye veje og jernbaner skærer spredningskorridorerne, skal anlæggene indrettes med faunapassager, så dyrelivets spredningsmuligheder opretholdes. Ved væsentlige eksisterende spærringer i spredningskorridorerne bør passage søges sikret, normalt gennem anlæg af faunapassager eller lignende. Løsningsforslaget krydser Østerådal på en strækning, hvor den ellers er uberørt af sådanne indgreb.
- Kirkeindsigtsområder** I kirkeindsigtsområderne skal hensynet til kirkens status og oplevelsen af kirken fra det åbne land tillægges særlig stor vægt. Byggeri, anlæg og andre indgreb skal placeres og udformes på en måde, der ikke slører eller forringer oplevelsen af kirken og dens umiddelbare omgivelser. De nærmeste dele af det sydlige rampeanlæg vil ligge indenfor 300m beskyttelseslinjen for Dall Kirke.
- Drikkevandsinteresser** I områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og i indvindingsoplande til almene vandværker uden for OSD skal grundvandet i særlig grad beskyttes mod forurening. Etablering af grundvandstruende aktiviteter skal undgås, medmindre særlige lokaliseringsmæssige hensyn nødvendiggør en placering i disse områder. Ved tilslutningen til E45 berører forslaget et område med særlige drikkevandsinteresser.

4 Trafikale konsekvenser

4.1 Trafikkens fordeling på vejnettet

Vejforbindelsen mellem E45 og Hobrovej beregnes i år 2020 at komme til at bære en samlet trafik på 19.500 køretøjer pr døgn.

Vejen vil resultere i en overflytning af trafik fra ruten ad Mariendalsmølle indføringen / Indkildevej / Hobrovej til den nye vej. Hobrovej vil med den nye vej blive aflastet for ca. 9.000 køretøjer pr døgn ved Skalborg Bakke. Umiddelbart syd for den nye tilslutning reduceres trafikken på Hobrovej med ca. 2.500 køretøjer pr døgn.

I forhold til målsætningen om aflastning af Skalborg Bakke er forslaget således knap så virksomt, som Ny Dallvej løsningen. Til gengæld har forslaget den fordel, at der sker en større aflastning af Hobrovej syd for City Syd end ved Ny Dallvej løsningen.

Trafikken på strækningen mellem Mariendalsmølle indføringen og den nye indføring til City Syd vil med løsningen blive forøget med ca. 10.000 køretøjer pr døgn til omkring 66.500 køretøjer pr døgn.

4.2 Konsekvenser for vejenes udformning

I forhold til valg af tværprofil anviser Vejreglernes vejtypekatalog som udgangspunkt en bred tosporet vej for et trafikniveau fra 10-14.000 køretøjer pr døgn og en 4 sporet vej for et trafikniveau fra 25-35.000 køretøjer pr døgn. Med det beregnede trafikniveau i 2020 vil et 4 sporet profil derfor hurtigt blive aktuelt.

For trafikniveauet på E45 anviser Vejreglernes vejtypekatalog en 6 sporet motorvej. Det betyder, at forslaget også bør omfatte en udvidelse af E45 fra Mariendalsmølle indføringen til den foreslåede indføring mod City Syd.

4.3 Virkninger for sti trafik

Stiforbindelsen fra Dall Villaby mod Østerådalen vil blive afskåret af den nye vejforbindelse. Det vil være muligt at opretholde stiadgangen til Østerådalen - med en mindre omvej på 1,1 km ad Dallvej til Dall - hvis stibroen, som leder fra Dall ud mod Østerådalen, bibeholdes.

4.4 Trafikal vurdering

Det fremkomne forslag vurderes at kunne udfylde den ønskede rolle i forhold til betjeningen af City Syd. Det har knap så gunstig en virkning for Skalborg Bakke som Ny Dallvej alternativet, men aflaster til gengæld Hobrovej syd for den nye tilslutning.

En konsekvens heraf er imidlertid, at den nye vej kommer til at bære en forholdsvis stor trafik, som betyder, at levetiden af et to-sporet vejprofil vil være relativ kort. Også i forhold til E45 betyder løsningen mere trafik på strækningen mellem Mariendalsmølle indføringen og den nye indføring til City Syd. Denne trafikforøgelse vil nødvendiggøre en udbygning af motorvejsstrækningen til 6 spor.

Vejforbindelsen vil skabe en barriere på tværs i Østerådalen syd for Dall Villaby for stitrafikken. Det er med en mindre omvej via Dall muligt at komme ud i Østerådalen syd for den nye vej, men det vil være hensigtsmæssigt at sikre krydsningsmuligheder på strækningen. Med en 4 sporet vej bør disse i givet fald være niveaufrie.

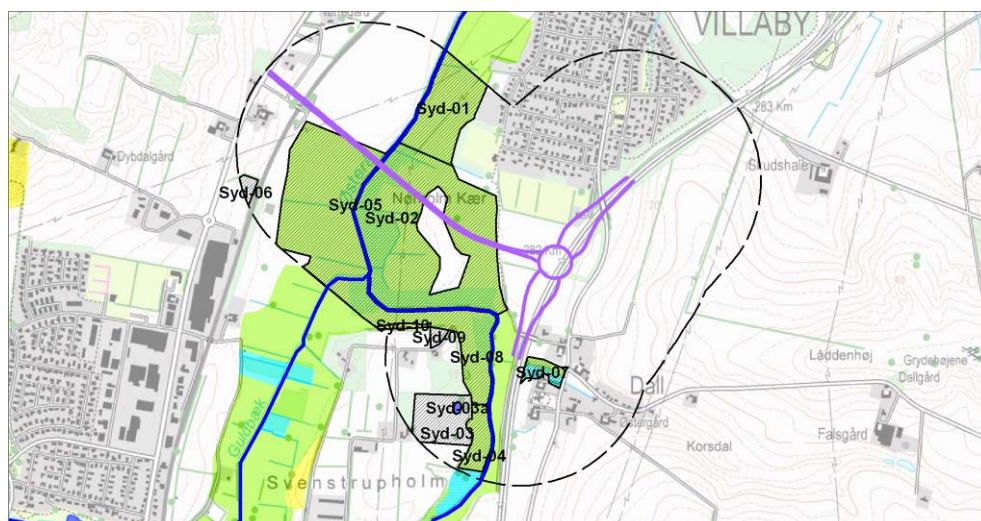
5 Natur

5.1 Flora og fauna

Vegetationen, dyrelivet, landskabsøkologiske forhold, herunder spredningskorridorer og eksisterende barrierer i den undersøgte korridor, er beskrevet på grundlag af feltundersøgelser, der er gennemført i juni og juli 2008. Der er desuden anvendt viden indsamlet i forbindelse med VVM for 3. Limfjordsforbindelse 2002 og 2006.

Feltarbejdet omfatter alle egentlige naturområder, halvkulturområder samt småbiotoper, f.eks. vandhuller. Hver lokalitet har fået et nummer, som er refereret i teksten, og den enkelte lokalitets beliggenhed kan ses indtegnet på figur 5. For hver lokalitet beskrives de eksisterende forhold.

Figur 5: Undersøgte lokaliteter omkring den foreslåede vejforbindelse

De undersøgte lokaliteter omfatter især engarealer omkring Østerå, disse beskrives samlet for at give et bedre overblik. Stedvis findes mindre partier med overdrev på skrænterne ned mod ådalen. Derudover er et mindre §3-registreret eng-/moseområde øst for E45 og et vandhul nær Hobrovej undersøgt.

Følgende områder er undersøgt:

- Eng- og moseområder langs Østerå og tilløbet Guldbæk (lok. syd-1, syd-2, syd-4 og syd-8)
- Tørre naturtyper længere oppe af skrænten (syd-3, syd-9 og syd-10)
- Selve Østerå (lok. syd-5)
- Eng-/moseområde øst for E-45 (lok. syd-7) ved Dall Kirke
- Vandhuller (syd-3a og lok. syd-6)

Eng- og moseområder langs Østerå og tilløbet Guldbæk (lok. syd-1, syd-2, syd-4 og syd-8)

Omkring Østerå og tilløbet Guldbæk ligger store arealer med enge og moser. Nogle som lok. syd-1 og dele af lok. syd-2 er ugræssede, mens de øvrige afgræsses med kvæg. Den biologisk mest værdifulde del af disse områder er et parti med karakter af knoldkær i den nordlige del af lok. syd-02, her findes bl.a. en stor bestand af orkideen purpur-gøgeurt, der ikke længere er rødlistet, men som regnes for ansvarskrævende, da en stor del af verdensbestanden findes i Danmark. Der blev fundet en del butsnudet frø, men ingen andre arter af padder.

På lok. syd-08 blev den ret sjældne sommerfugl eng-køllesværmer, der er rødlistet som sårbar (VU) fundet. Arten er knyttet til naturenge og moser med rigelig forekomst af larvens foderplante sump-kællingetand.

Figur 6: Engkøllesværmer siddende på sump-kællingetand fundet på lok. syd-08

Tørre naturtyper længere oppe af skrænten (syd-3, syd-9 og syd-10)

På skrænterne ovenfor de våde naturtyper i ådalens bund ligger stedvis partier med overdrevslignende vegetation. Det er dog kun syd-10 der er §3-registreret som overdrev. Syd-3 er en ret tør mark græsset af kvæg. Den er kuperet og på de højeste dele har vegetationen tydelig overdrevskaraktter.

Figur 7: Isblåfugl fundet på lok. syd-09

Syd-09 er et sandet, uudnyttet areal med spor af grusgravning i NØ-hjørnet. Her og nær syd-3 sås den ualmindelige dagsommerfugl isblåfugl, der er rødlistet som næsten truet (NT). Lokaliteten er et muligt levested for bilag IV-arten markfirben, men arten blev eftersøgt uden resultat. Syd-10 er uplejet overdrevsareal under tilgroning

Selve Østerå
(lok. syd-5)

Selve åen er klarvandet med god strøm og med mange vandplanter. Der sås mange blåbåndet pragtvandnymfe, der indikerer en forholdsvis god vandkvalitet. Åen er på denne strækning præget af udretning.

Figur 8: Blåbåndet pragtvandnymfe - arkivfoto

Eng-/moseområde
øst for E-45 (lok.
syd-7) ved Dall Kir-
ke

En fugtig parcel, der er §3-registreret delvis som eng delvis som mose. Området er græsdomineret og artsfattigt med mange eksemplarer af den invasive kæmpe-bjørneklo.

I den sydvestlige del er der nogen tilgroning med vedplanter.

Vandhuller

I NØ-hjørnet af lok. syd-3 ligger et vandhul, der er et godt ynglested for padder.

Figur 9: Vandhullet på lokalitet 3 er et rigtig godt paddevandhul

Her blev fundet yngel af lille vandsalamander, skrubtudse og butsnudet frø, men ingen arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Lok. syd-06 er et på kort angivet vandhul, der i felten viste sig at være et forsinkelsesbassin for en parkeringsplads. Der var intet vand ved besigtigelsen, og stedet er uden større naturmæssig interesse.

Figur 10: Larve af lille vandsalamander fundet på lok. syd-3a

5.2 Bilag IV-arter

Ifølge EF-habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992) er Danmark forpligtet til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for de arter, som er omfattet af direktivets bilag IV, også uden for de såkaldte habitatområder (der er udpeget med henblik på beskyttelse af arter og naturtyper). Beskyttelsen betyder bl.a. forbud mod drab eller forstyrrelse af individer samt beskadigelse eller ødelæggelse af arternes yngle- og rasteområder. Direktivets artikel 12 pålægger medlemsstaterne at forholde sig til, om planlagte anlæg kan påvirke disse bilag IV-arter.

For de fleste arter, der er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV gælder, at deres udbredelse ikke er tilstrækkelig kendt, eller at informationen (endnu) ikke er offentlig tilgængelig. Det er vurderet, at følgende dyrearter på habitatdirektivets bilag IV forekommer eller kunne tænkes at forekomme omkring eller i linjeføringen:

- Flagermus (alle danske arter er opført på bilag IV)
- Odder
- Markfirben
- Stor vandsalamander
- Spidssnudet frø

Arterne er eftersøgt i juni og juli, hvor der er fisket efter haletudser og salamanderlarver. Endelig er der ledt efter markfirben og egnede levesteder for disse samt lyttet efter flagermus med flagermusdetektor.

Flagermus	<p>Flagermus blev eftersøgt langs linjeføringen nogenlunde vindstille, men ret kølige aftener, d. 11. juni og d. 1. juli 2008.</p> <p>Den eneste art, der med sikkerhed blev registreret, var sydflagermus, som formentlig er meget almindelig i området. Derudover blev der registreret en mindre art ved Dall Villaby, der ikke blev bestemt (ved NØ-hjørnet af lok. syd-02). Øvrige arter findes formentlig også i området, men blev ikke fundet ved feltarbejdet.</p>
Odder	<p>Odder blev ikke konstateret under feltarbejdet, men den findes ved Østerå og færdes formentlig på hele den strækning af Østerå og Guldbæk, der berøres af projektet. Der er i marts 2008 etableret odderpassage ved en bro ved Skalborg.</p>
Markfirben	<p>Der blev ikke fundet markfirben i forbindelse med feltarbejdet. Lokalitet syd-09 vurderedes som muligt levested for arten, men trods eftersøgning blev der ikke fundet markfirben.</p>
Stor vandsalamander	<p>Arten blev eftersøgt i alle vandhuller indenfor korridoren ved ketsjning efter larver. Der blev ikke fundet nogen larver af arten, på trods af, at undersøgelsestidspunktet var ideelt.</p>
Spidssnudet frø	<p>Området rummer en del egnede levesteder for arten, men trods eftersøgning på alle egnede lokaliteter indenfor korridoren blev arten kun fundet på lokalitet 12c (nord for Mariendalsmølle indføringen).</p>

5.3 Vejanlæggets naturmæssige virkninger

Det foreslåede vejanlæg har en begrænset udstrækning, men naturmæssigt og landskabeligt er virkningerne betydelige.

Alternativet for Ny Dallvej krydser ind over et stort sammenhængende område med beskyttede naturtyper, der ellers er ret uforstyrret, da det i dag ikke krydses af veje, men kun gang- og cykelstier.

Den foreslåede linjeføring berører de botanisk mest værdifulde partier af dette - et rigkær syd for Dall Villaby med en stor bestand af den fredede orkidé purpur-gøgeurt. Da en væsentlig del af verdens samlede bestand af purpur-gøgeurt forekommer i Danmark, er arten ansvarskrævende (Den Danske Rødliste, DMU 2003).

Anlægget vil skabe en barriere i et område, hvor der nu er uhindret passage. Indgrebet vil derfor alt andet lige være til større skade for faunaen end Ny Dallvej. Åen fungerer som spredningsvej for odder og som flyvelinje for flagermus.

Anlægget vil desuden have en betydelig forstyrrelseseffekt i et område, der ellers kun befærdes af cyklister og gående.

Der er ingen paddeeguede vandhuller, der direkte berøres af linjeføringen (i det hele taget fandtes kun ét paddeeguet vandhul nemlig lok. syd-3a i korridoren, dette berøres ikke). Der blev ikke i korridoren konstateret forekomst af padder omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Der blev dog på engene flere steder set butsnudet frø (der ligesom alle andre padder er fredet). Det er muligt, at butsnudet frø og andre padder i våde år kan yngle på forårsoversvømmede partier af engene, hvorfor vejen kan skade deres ynglemuligheder.

Der er i korridorerne enkelte mulige levesteder for bilag IV-arten markfirben (der dog ikke blev konstateret under feltarbejdet), men disse berøres ikke direkte af linjeføringen.

5.4 Sammenfattende naturmæssig vurdering

Den foreslåede løsning for en vejforbindelse mellem E45 og Hobrovej har en mindre udstrækning end Ny Dallvej, men gennemskærer en hidtil ret uforstyrret del af Østerådalen, der rummer betydelige naturværdier herunder et rigkær.

Naturmæssigt ville den bedste løsning være - i fald den foreslåede løsning vælges - at etablere vejen som en dalbro med en sydligere linjeføring end den skitserede, så rigkæret friholdes, og dyrelivet fortsat har fri passage igennem ådalen.

Selv med en sådan løsning vil der stadig være et arealtab af beskyttet eng, der bør kompenseres ved udlæg af erstatningsareal eller forbedring af eksisterende arealer. For at forbedre levevilkårene for padder bør der således etableres et par vandhuller på engene (dog ikke i rigkæret).

6 Samlet vurdering

En vejforbindelse mellem E45 og Hobrovej syd for Dall Villaby vil ikke have en helt så stor aflastende virkning for trafikken ad Hobrovej ved Skalborg Bakke som Ny Dallvej. Virkningen er dog stadig betydelig, og da vejforbindelsen samtidig har en gunstig virkning for trafikken ad Hobrovej syd for dennes tilslutning hertil, er løsningen trafikalt set relevant.

Det vurderes, at forbindelsen, som følge af en samlet trafik på 19.500 køretøjer pr døgn, bør være 4-sporet, samt at motorvejen på strækningen fra Mariendalsmølle indføringen frem til den nye tilslutning bør være 6-sporet.

Den foreslåede linjeføring for vejforbindelsen vurderes ikke at være hensigtsmæssig, idet den vil gennemskære et værdifuldt naturområde i Østerådalen. Samtidig vurderes det, at en vej i terræn vil udgøre en væsentlig barriere - både for den rekreative brug af Østerådalen - og i forhold til Østerådalens rolle som økologisk spredningskorridor.

Der bør vælges en sydligere linjeføring for vejanlægget og krydsningen hen over ådalen bør ske ad en bro, således at påvirkningen af sammenhængen i ådalen minimeres.

På baggrund heraf er det i stedet foreslået, at en sydlig indføring fra E45 til Hobrovej ved City Syd belyses som en motorvejsindføring forløbende i det reserverede tracé for en Vestforbindelse.

Det foreliggende projektmateriale for Vestforbindelsen opfylder i sig selv følgende kriterier:

- 4-sporet forbindelse mellem E45 og Hobrovej
- sydligere linjeføring
- dalbro (800m lang)

For at udfylde samme funktion som det foreslåede projekt skal projektet suppleres med:

- nordvendte ramper ved E45

Projektet kan realiseres som et selvstændigt anlægsarbejde - en motorvejsindføring til City Syd, men afhængigheden af en kommende VVM undersøgelse for og politisk beslutning om den 3. Limfjordsforbindelse skal belyses nærmere.

Aalborg Kommune har på baggrund heraf besluttet at medtage en motorvejsindføring til City Syd i VVM undersøgelsen af de nye vejanlæg i Aalborg Syd.